بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

# ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2021/HC-A/349
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:** އަލީ ސުލައިމާން / ހުޅުމާލެ، ފްލެޓް 151-1-03
- **އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް:** އައިލެންޑް ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
- **މައްސަލައިގެ ބާވަތް:** ވަޒީފާއާބެހޭ

**މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:**
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު
ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ސަޢީދު

**ނިމުނު ތާރީޚު:**
08 ސަފަރު 1446
12 ޑިސެމްބަރު 2024

ހައިކޯޓުގައި މިމައްސަލާ ނަޒަރުސާނީކުރެވުނު ތާރީޚް:
12 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1443
17 އޮކްޓޫބަރު 2021

---

**އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ:**

- **ނަންބަރު:** 23/VTR/2020
- **ނިންމި ތަން:** ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް
- **ދާއިރާ:** ވަޒީފާއާބެހޭ
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް:** 30 ޖަނަވަރީ 2020
- **ނިމުނު ތާރީޚް:** 03 އޮގަސްޓް 2020

---

**އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް**
ޢަލީ [illegible] / [illegible] 151-1-03

**އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދާރީވާ ފަރާތް**
[illegible]
[illegible]
ނަންބަރު ސީ 7006

---

[illegible] 15 [illegible] 2/2008 [illegible] 43 [illegible] 75 [illegible] 87 [illegible] 88 [illegible]

ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ނިޔާއަށް ދައްކަން، މި ދައުވާއަށް ވަޒީފާއާ ނުގުޅޭ ގޮތަށް އެދި ވަޒީފާއާ ހަވާލު ސަބަބު ބާޠިލު ކުރެއެވެ.

## މައްސަލައިގެ ތަޢާރަފު

1. މިއީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު:23/VTR/2020 މައްސަލަ އެޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި ޚިލާފުކަމަށްބުނެ، އަލީ ސުލައިމާން / ހުޅުމާލެ ފްލެޓް 03-1-151[1] (މިފަހުން "އަލީ ސުލައިމާން" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފުކުރާ")ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ބަލައިގަނެ ޝަރީޢަތްކޮށްފައެވެ. މިމައްސަލާގައި އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދާރީ ފަރާތަކީ އައިލެންޑް ބިލްޑިންގ ކޮންޓްރެކްޓިންގ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް[2] (މިފަހުން "އައިލެންޑް ބިލްޑިންގ ކޮންޓްރެކްޓިންގ" ނުވަތަ "ކުންފުނި" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދާރީ ފަރާތް") އެވެ.

## މައްސަލައިގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް:

2. އަލީ ސުލައިމާނަކީ 30 ޖޫން 2014 އިން ފެށިގެން އައިލެންޑް ބިލްޑިންގކޮންޓްރެކްޓިންގ އިން ހިންގަމުން އަންނަ ޕްރޮޖެކްޓްގެ ސީނިއަރ މެނޭޖަރ ގްރޭޑް 7 ގައި ވަގުތީ ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ ދަށުން ވަޒީފާއަށްނަގާފައިވަނީ ފަރާތެކެވެ.[3] ދަރަޖަޔާ ގުޅޭ މަހު އުޖޫރައަކީ 14،000.00ރ (ސާދަހާސް ރުފިޔާ) އެވެ. މިއުޖޫރަ ބަހާ ވަނީ އަސާސީ މުސާރަ އާއި އެލަވަންސް އިތުރު އެހެން އެލަވަންސްތަކުގެ ގޮތުގައެވެ. އަސާސީ މުސާރައަކީ -/7000 (ހަތްހާސްރުފިޔާ) އެވެ. އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު 30 ޖޫން 2015 ހަމަވާތީ އިތުރު 3 އަހަރަށް ވަޒީފާގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށް އެއްބަސްވުމުގެ އެނެކްސް 2 ގެ ދަށުގައި ހަމަޖެހިފައި ވެއެވެ.[4]

---

[1] A119SSS

[2] C-368/2007

[3] ނަންބަރު IBC/SAGR/20/2014 ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން

[4] ނަންބަރު:IBC/ANNEX/2017/003 (30 ޖޫން 2015) ވަޒީފާގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުން

3. އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް ހިމެނޭ ގޮތުން، ވިލާ ގްރޫޕްގެ ކުންފުނިޔަކަށް 2015 ވަނަ އަހަރު ދިމާވި މާލީ ހާލަތާއި ގުޅިގެން ޚަރަދުތައް ކުޑަކުރުމުގެ ސިޔާސަތުގެ ދަށުން ކުންފުނީގައި ޚިދުމަތްކުރާ މުވައްޒަފުންގެ މުސާރައިގެ ނިސްބަތުން ވަކި އިންސައްތައެއް ކުޑަކުރުމަށް ކުންފުނީގެ ބޯޑުން ނިންމައި، މުވައްޒަފުންނަށް މިކަން ނަންބަރު CIR/HR/002/2015 ސަރކިއުލަރއިން އަންގާފައި ވެއެވެ. އެ ސަރކިއުލަރގައި އަލީ ސުލައިމާންގެ ސޮއިން، [illegible] [illegible] މަތިން 01 ޖަނަވަރީ 2015 އިން ފެށިގެން މިނިސްބަތުން ބަދަލުކުރަން ފަށާ ކަމަށް މުވައްޒަފުންނަށް އަންގާފައިވެއެވެ.[5]

4. ނަމަވެސް، 01 ފެބްރުއަރީ 2017 ގައި އަލީ ސުލައިމާނަށް މަޤާމުގެ ކުރިއެރުން ދީފައިވެއެވެ. މިގޮތުން، ސީނިއަރ އޮފިސަރ ގްރޭޑް 7 އިން ސީނިއަރ އޮފިސަރ ގްރޭޑް 8 އަށް ބަދަލުކޮށް، މަހު މަހު އުޖޫރަ ކަމުގައި -/15000ރ (ފަނަރަހާސް ރުފިޔާ) އަށް އިތުރުކޮށްފައިވެއެވެ.[6] އަސާސީ މުސާރައަކީ، -/7،500ރ (ހަތްހާސް ފަސްސަތޭކަ ރުފިޔާ) އެވެ.

5. އަލީ ސުލައިމާން އާއި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތާއި ދެމެދު އޮތް ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު [illegible] [illegible] 30 މާރިޗު 2019 އަށް ހަމަވުމުން، 31 މާރިޗު 2019 އިން ފެށިގެން 30 މާރިޗު 2020 އަށް އެއްއަހަރު [illegible] [illegible] އިތުރުކޮށްފައިވެއެވެ.[7] ވީމާ، އަލީ ސުލައިމާނަކީ ވަޒީފާ ވަކި މުއްދަތަކަށް ކަނޑައެޅިފައި ނުވާ ދާއިމީ މުވައްޒަފެއް ކަމުގައި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބަލަންޖެހޭނެއެވެ.[8]

6. އަލީ ސުލައިމާންގެ މަޤާމުގެ ދަރަޖަ ސީނިއަރ އޮފިސަރ ގްރޭޑް 8 އިން ސީނިއަރ އޮފިސަރ [illegible] އަށް 22 އޮގަސްޓް 2019 ދަށްކޮށްފައިވެއެވެ.[9] އެކަމުގެ ސަބަބުން އަލީ ސުލައިމާނަށް ކުރިން ލިބެމުންދިޔަ ބައެއް އެލަވަންސްތައް ލިބުން ހުއްޓުނު ކަމަށް އަލީ ސުލައިމާން ބުނެއެވެ.

---

[5] ވިލާ ޓީވީގެ ނަންބަރު VTV/ADM/2015/180 (25 ޖަނަވަރީ 2015) ސިޓީ

[6] ވިލާ ޓީވީގެ ނަންބަރު VTV-HR-PC-013-2017 ޕްރޮމޯޝަން ލެޓަރ، ނަންބަރު HR-CLP-2017-013 ވަޒީފާގެ ކޮންޓްރެކްޓް

[7] ނަންބަރު:IBC/ANX2/022/2019 (30 މާރިޗު 2015) ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން އިތުރުކުރުން

[8] ޤާނޫނު ނަންބަރު:2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ).

[9] ނަންބަރު: IBC/ANNEX4/010/2019 (22 އޮގަސްޓް 2019) [illegible] Title Change Notification

7. އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ކުރަންޖެހޭ ހަރަދާއި [illegible] [illegible]، [illegible] ހިންގުމަށް ކުރަންޖެހޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 26 އޮގަސްޓު 2019 ގައި ނިންމިއެވެ.[10] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

8. ކުންފުނިން [illegible] [illegible] [illegible] ސަބަބުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން ނިންމި [illegible] [illegible] އަދި ސުލައިމާން [illegible] [illegible]. [illegible]، 31 އޮކްޓޯބަރު 2019 އިން ފެށިގެން 2 މަސްދުވަހުގެ ނޯޓިސް[11] ދީ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށް، [illegible] މުއްދަތަށްވާ ފައިސާ އަދި ސުލައިމާނަށް [illegible].[12]

9. އަދި ސުލައިމާނު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުސާރަ އާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[13] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛

9-1 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 30 [illegible] 2020 [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] -/84000ރ ([illegible] [illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

---

[10] [illegible] ނަންބަރު 2019/3 [illegible]

[11] ނަންބަރު IBC/RN/06/2019 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] IBC-HR-TC-041-2019 [illegible] [illegible] [illegible].

[12] [illegible] ނަންބަރު:TM-11-19 [illegible]- [illegible] 2019 ([illegible] [illegible])

[13] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] ނަންބަރު 430/2020)

9.2- އެސްޓިމޭޓުގައި މިވާ ޚަރަދުތައް ޕްރޮފެޝަނަލް އެޑްވައިސް ކުރުމުގެ ފީސްތަކުގެ ގޮތުގައި -/33000ރ (ތިރީސްތިންހާސް ރުފިޔާ) ދައްކައިދިނުމަށާއި،

9.3- މުއްދަތުގެ ނަން ޚަރަދުކުރުމަށްފަހު އޭނާ ހެއްކާއި ކުރުވައި ލިބިދޭގެ އެޖެންސީތަކާއި ސިފައިންނާއި ގުޅިގެންވާގޮތުން ލިބުނުގޮތުގެ މަސައްކަތާއި އެހީތެރިވުމުގެ ގޮތުގައި ހިދުމަތްތެރިކަން އަދާކުރި އެހެނިހެން މަސައްކަތްތަކުގެ އެހީތެރިވުމުގެ ގޮތުގައި -/15000ރ (ފަނަރަހާސް ރުފިޔާ) ދިނުމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި،

9.4- ޓްރައިބިއުނަލް ދިނުމަށްޓަކައި ޚިދުމަތް ސަރުކާރު ހަމަ ޖެހިފައިވާ އެއްވެސް ޤާނޫނީ މައްސަލައެއް، އެކަމާ ޚިދުމަތް ހޯދަން ޖުމްލަކޮށް ހުރި -/68000ރ (ފަސްދޮޅަސް އަށްހާސް ރުފިޔާ) އަދާކުރު ވަކި ރުފިޔާ ޖުމްލަކޮށްދިނުމަށް އަދާކުރުމަށްކަމަށާއި، މިއީ ގޮތުގެ އެހެން މުއައްސަސާތަކުން އަދި ސަރުކާރުން ދިނުމަށް ހުކުމް ގޮތުގެ އެހީތެރިކަމާއި، އެއްބަސްވުމުގެ ޝަރުޠުތަކާ ޚިލާފުވާގޮތް ދިނުމުގެ ހުކުމް ހިދުމަތް އަދާކުރި ތަފާތު، ޝަރުޠުތަކާ ޚިލާފުވާ ގޮތަށް ކުރިމަތިވި ޖުމްލަ އަދާކުރި ހުށަހެޅުމުން ގެއްލުން އަދާކުރުމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި،

9.5- މިކަމުގެ އަދި ސަރުކާރުން އަދާކުރުމަށް އަދި ވޭޖާގައި ލިބުނު އަދި މުސާރައާ ބެހޭ ސަރުކާރު ނަގާފައިވާ ހުށަހެޅުމަށް ފައިސާ ދައްކައިދިނުމަށް އެދުން އަނބުރާ ފައިސާ އަދާކުރަން ޝަރުޠުތަކާ ޚިލާފުވެފައިވާ ޤާނޫނީ ހުކުމް އަދާކުރުމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި،

9.6- ވޭޖާގައި ހުރި މުއްދަތުގައި ލިބުނު ނަގުދު އަދި ވެސް ގެއްލުމުގެ ޚަރަދުތަކެއްދިނުމަށް އެދިފައިވެއެވެ.

10. އަދި ސަރުކާރުގެ ހުށަހެޅުން ވޭޖް ޓްރައިބިއުނަލުން ހުށަހެޅުމަށް މައްސަލަ ނިންމި ގޮތް ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

## ވޭޖް ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ނިންމިގޮތް:

11. ވޭޖް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 23/VTR/2020 މައްސަލަ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ ތިރީގައި،

އެމައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ:

"ދަޢުވާ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތްތަކުގެ މައްސަލަ ބަލައި ފަރާތުން ހުށަހެޅި ދިފާޢުން ކަމަށާއި، މައްސަލަ ޝަރީ މަޖިލިސްގައި ދެފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަތަކާއި ހުށަހެޅި ހެކިތަކުން ސާބިތުވީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި އަދި ސަރުކާރުން އަނބުރާ ޝަރުޠުތަކާ ޚިލާފުވެގެން ކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅު އެއްބަސްވުމުގައި ވޭޖް އަދާކުރުމަށްކަމަށް، ކަނޑައަޅާ ފޯމު ގޮތުގެ ދިނުން، ކޮންޓްރެކްޓުގެ ގޮތުގެ މުއްދަތުގައި ފައިސާދެވެންނެތް ވޭޖާއި ވަޒީފާއަށްވުރެއްބާ، އަދި ސަރުކާރުން ދެއްކުމަށް އަމުރު މިގޮތުގެ ޚަރަދުކުރުމުގެ ސަބަބުން ގެއްލުނު މުސާރަ -/11000ރ (އެގާރަހާސް ރުފިޔާ) ދައްކައިދިނުމަށް، އެފަރާތް ގޮތުގެ ކުރުވައިދޭ ލިބިދޭގެ އެޖެންސީތަކާއި ސިފައިންނާއި ގުޅިގެންވާގޮތުން މަސައްކަތުގެ ޢަމަލު އެހީތެރިވުމުގެ ދިނުމަށްވާތީ

އަދި ސުހައިލްގެ ޕެންޝަން ފަންޑަށް ޖަމާކުރަންޖެހޭ -/68000ރ. (ފަސްދޮޅަސް އަށް ހާސް ރުފިޔާ) އެ ފަންޑަށް ޖަމާކޮށްދިނުމާއި، އަދި ސުހައިލުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެއްވުމަކީ ވަޒީފާގެ ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމާއި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން ވަޒީފާގެ އިނާޔަތްތަކުން ނުލިބި ތާރީޚާ ހަމައަށް މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ދައްކައިދިނުމާއި، އެސްޓޭޓް ހަމައެއާއި ނަފާ މާލީ ބަދަލު ޖަލްސާތަކުން އެކަށީގެންވާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު -/33،000ރ. (ތޭތިރީސް ހާސް ރުފިޔާ) ދައްކައިދިނުމާއި، މިމައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާ ހޯދުމަށް ދިޔަ މުއްދަތުގެ އުޖޫރައާއި ސިޔާސީ ގެއްލުމާއި ޚަރަދުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި -/15،000ރ. (ފަނަރަ ހާސް ރުފިޔާ) ގެ އިތުރުއަދަދު ދައްކައިދިނުމާއި، މިމައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ޕެންޝަން ފަންޑަށް ފައިސާ ޖަމާކުރުމުގައި އޮފީހުން ފާހަގަކުރެވުނު ޖުމްލަ ރުފިޔާ -/68،000ރ. (ފަސްދޮޅަސް އަށް ހާސް ރުފިޔާ) އެއް ވޭތު ވީނަ ރުފިޔާގެ އެ ފަންޑަށް ޖަމާކުރުމަށް އަމުރުކުރައްވައިދިނުމާއި، ވިދާ ގެނެސްދޭ އެނގޭ ގޮތަށް ދައުލަތުގެ ޚަރަދުގައި ހިމެނޭ ބައި ނިސްބަތުން އަދާކުރަންޖެހޭ ތަފާސްހިސާބު އެކުލެވޭ ވަޒީފާގެ ޙައްޤުތައް އެކުލަވައިލުމާއި، ކަނޑައަޅުއްވައިދިނުމަށް ދައުލަތުގެ ޕެންޝަން އޮފީހުން އެމްޕްލޯއީ ޕްރޮވިޑެންޓް ފަންޑް ބޭނުމުގައި ހަމަޖެހިފައިވާ ފައިސާ ކަނޑައަޅުއްވައިދިނުމާއި، ވިދާ ގެނެސްދޭ މަޢުލޫމާތު ރިޢާޔަތްކޮށް އެނބުރި ދިޔުމަށް އެ ވަކިކުރުމަށް އަމުރުކުރައްވައިދިނުމާއި، އަދި ސުހައިލުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ފިޔަވަޅު އެޅުމުގައި ޚިލާފު ވަޒީފާގެ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބެލެވޭ ގޮތަށް ތަޙުޤީޤަށް ނިސްބަތުން ކުރި ޙިޔާލު ދުވަހުން ޖަމާކުރުމަށް، ސާޅީސް ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި ފައިސާ ޖަމާކުރުމާއި، އަމުރުކުރައްވައިދިނުމަށް އެދި ވަޒީފާގައި ޙައްޤުވާ ދުވަސްތަކަށް ދޫކުރަން ޖެހޭ ޕެންޝަން ފަންޑް ޖަމާކުރުމާއި ބެހޭ ޤާނޫނުގެ 30 ޖަނަވަރީ 2020 ގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅި މިމައްސަލައިގައި،

މިމައްސަލަ ބަލައިދޭ ބޯޑުގެ ވަޒީފާއިން މިމައްސަލަ ހުށަހެޅި ބޭފުޅާ ވަކިކުރި ކަމުގައި މިމައްސަލަ ހުށަހެޅި އިރު މުހިއްމު ކަމަށް ފެނިފައިވާ (substantive fairness) ޤާނޫނީ ވަޒީފާއިން ނެރުމުގައި، މިމައްސަލަ ހުށަހެޅި ބޭފުޅާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ވަޒީފާގެ ގަވާއިދު ތަކުގެ ދަށުން ބެލުމަށް ބޭނުންވާ ސަބަބު ޤާނޫނުގައި ލިޔެވިފައިވާ ޝަރުޠު ހަމަނުވާ މުއްދަތު ނިންމާފައިވާ ވަކިކުރުމެއް ކަމުގައި، މިމައްސަލަ ބަލައިދޭ ބޯޑުގެ މެމްބަރުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ފަދައިން ބެލުމަށް ޤާނޫނު ކަމަށް ވާތީއެވެ. އެފަދައިން މިމައްސަލަ ހުށަހެޅި ބޭފުޅާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި އިޖުރާއީ ގޮތުން ޢަދުލުވެރިކަން (procedural fairness) ޤާނޫނީ ގޮތުން ނުހިފެހެއްޓޭނެ ކަމަށް، މިމައްސަލަ ބަލައިދޭ ބޯޑުގެ ވަޒީފާއިން މިމައްސަލަ ހުށަހެޅި ބޭފުޅާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ ޢަދުލުވެރި ނޫން ގޮތެއްގައި (unfair dismissal) އެއީ ކަމުގައި ކަނޑައަޅައެވެ.

ވަޒީފާގެ ޤާނޫނު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 87 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ، މިމައްސަލަ ހުށަހެޅި ބޭފުޅާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި -/7،500ރ. (ހަތްހާސް ފަސްސަތޭކަ ރުފިޔާ) ދައްކައިދިނުމަށް ކަނޑައަޅައެވެ. އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅިދާނެ ގޮތުގެ މުއްދަތު (03 މާރިޗު 2021) އިން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އަދި ސުހައިލްގެ އަމިއްލަ ދަރަޖައިގެ ދުވަސްތަކުން، އެފަދަ ހަމަޖެހުމެއް ނުވާނަމަ ކުރިޔަށް ގެންދިޔުމަށް 03 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުމަށް އެންގުމަށް، މިމައްސަލަ ބަލައިދޭ އެމްޕްލޯއި ޓްރައިބިއުނަލުގެ ޖަލްސާތަކުގައި ހާޒިރުވުމަށް އެކަށީގެންވާ އަންގާ ފޯރުކޮށް، މިމައްސަލަ ޙަވާލު ނިންމައިފިއެވެ."

މިފަދައިންނެވެ. މިމައްސަލަ ނިންމުމުގައި ބިނާކުރެވުނު ނުކުތާތައް، އަދި ސުހައިލްގެ ވަކީލުން އިސްތިއުނާފު ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފު ބަޔާނުގައި ހިމެނޭ.

## އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ:

12. ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 23/VTR/2020 މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަޤީޤަތާއި ޚިލާފަށްކަމަށްބުނެ، އަދި [illegible] [illegible] ތިރީގައިވާ ނުކުތާތަކުން ހުށަހަޅާ [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކަވާފައެވެ. މިގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ:

12.1 ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި ނިންމުމުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ އިޖުރާއީ އުޞޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ނަގައިދިނުމަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޚިލާފަށްކަމަށްބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ،

12.2 އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި މައިގަނޑު ސަބަބަކީ ކަސްދުގައި މައްސަލައަށް ރިޕޯޓް ލިޔުމުން ފޮނުވުމުންކަމަށް [illegible] މަޖިލިސްގައި މައްސަލަ [illegible] ފަރާތުން [illegible] ރިޕޯޓް ލިޔުނު ފަރާތަށް [illegible] [illegible] މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 20 ވަނަ މާއްދާއާއި ޚިލާފުވެފައިވާކަމަށްބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ،

12.3 އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް ދަޢުވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި ނުހިމެނޭ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރުވާފައިވިނަމަވެސް، އެކަމަށް އެއްވެސް އަގެއް ދީފައިނުވާކަމާއި، އަދި [illegible] ފައިސާ [illegible] [illegible] [illegible]، އެކަމަށް ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން އަދުލުވެރި ނިންމުމެއް ނިންމަވާފައިނުވާކަމަށްބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

## އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަތައް:

13. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ ތަފްސީލުކޮށް އިސްތިއުނާފީ ފޯމުގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ. މިގޮތުން ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައިވެސް އިސްތިއުނާފީ ގެނެސް ވަކިން ތަފްސީލުކޮށް ވާހަކަ

ދައްކާފައިވުމެވެ. މިތަފްސީލުތަކާ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ތަޤުދީރުގައި ހިމެނުން ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، ޤިޔާސް ގޮތުގައި އަދަބުކަން ބަޔާންކޮށްފައެވެ. މިގޮތުން؛

-13.1 އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ހުށަހެޅި ފުރަތަމަ ނުކުތާ ތަފްސީލުކުރަމުން ބުނެފައިވަނީ، އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތަށް އިތުރުޖޫރިމަނާ ދަރަނި -/28000ރ (އަށާވީސްހާސް ރުފިޔާ) ދުސްތޫރީގެ ގޮތުގައި ބިލްދުނުގެން ސަފީރިއްޔާ ހަރަކާތްތަކާ ވިޔަފާރިކަން ބުނުމުން އަނގައިން އެއްބަސްވެސް، ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ނަގާފައިވާ އެންމެ -/7500ރ (ހަތްހާސް ފަސްސަތޭކަ) ކަމަށެވެ. މިގޮތުން ވަޒީފާއަށް ޢަމަލުނުކުރުން ނިންމާ ވަކި މަސައްކަތްތަކުގައި ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި 3 މަސްދުވަހުގެ މުސާރަ އާއި އިންޝުއަރަންސް ނަގާދިނުން، އިސްތިއުނާފުކުރިފަރާތަށް މަސައްކަތުގައި އަވަދިއިން ބަދަލު ނަގާދީފައިނުވާކަމަށެވެ.

-13.3 އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުގެ ދެވަނަ ނުކުތާ ތަފްސީލުކުރުމުން ބުނެފައިވަނީ އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި މައިގަނޑު ސަބަބަކީ ކަސްޓަމަރު މައްސަލަތަކުން ހައްލުކޮށްދީނުކުރުމުގެ އިސްތިއުނާފު ތަރުތީބާ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާތީ، އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބަކީ އެއީކަން އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން އަނިޔާވެފައިވާ ވަޒީފާގެ ޖަވާބުދާރީކަމާ މަސައް ކަތްކުރަނުކުރަނުގެ. މިގޮތުން އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތަށް ކަސްޓަމަރު މައްސަލަތަކުގެ ބަދަލު ފާހަގަކޮށްދެއްވި، ބަދަލު ވިދާޅުވެދެއްވި، އެކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވާތީ، އެފަރާތުގެ އިދާރާ ހިއްވަރުގެ އަވަހަށްކުރަނުވާކަމަށެވެ. މީގެ އިތުރުން، ކަސްޓަމަރު މައްސަލައިން ބަދަލުވެ ބިރު އަދި ހިއްވަރަށް ވަނަތަކުން އިސްތިއުނާފު ފަރާތުގެ އެއްވެސް އުސްތާދުގެ ބަރުގައި ނުކުތާތަކުން، 09 އަހަރު ދުވަހު ވަޒީފާ އަދާކުރި ގޮތުން ފާހަގަކޮށްދިން ބޭއްވުން މުސާރަތަކުން ގުނަވުން ޤާނޫނީ ކަސްޓަމަރު މައްސަލަތަކުން ބަދަލު ހަރަކާތްތެރިނުވާ ފާހަގަކުރެވިފައިވާކަމަށެވެ.

-13.4 އިސްތިއުނާފީ ތިންވަނަ ނުކުތާ ތަފްސީލުކުރުމުން ބުނެފައިވަނީ ކަސްޓަމަރު މައްސަލައާ ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން މަސަރު ހައްލުކުރުން ދުރުކުރުން، ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމާއި ޚިލާފު އަދިނު

މަސައްކަތްތަކެއް ހަވާލުކުރިކަމާއި، އެމަސައްކަތްތަކަކީ ވަކިން މުސާރަ ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމެއްކަމަށް ޓްރައިބިއުނަލްގައި ފާހަގަކުރެއްވިނަމަވެސް، އެއްވެސް އިޝާރާތެއް އެމަސައްކަތްތަކަށް ދީފައިނުވާކަމެވެ. މީގެ އިތުރުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ޕެންޝަންގެ ގޮތުގައި ކޮންމެ މަހަކު ޕެންޝަން ފަންޑަށް ޖަމާކުރަންޖެހޭ ފައިސާ ގަވާއިދުން ޖަމާކޮށްފައިވުމަކީ، އެކަން ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ފާހަގަކުރުމުން އެކަމަށް އަދަދުތަކުން ނިންމުމުގެ ނިންމާފައިނުވާކަމެވެ.

## އިސްތިއުނާފުވާ ފަރާތުން އެދޭ ގޮތް:

14. އަދި ސާއިލުގެ ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 23/VTR/2020 ޤަޟިއްޔާގައި ނަގައިދިނުމާއި ބަދަލު އަނބުރާ ބަދަލުގެ ހުކުމްކޮށް ކަނޑައަޅައިދިނުމާއި، ދުވަހުން ހަމަވެފައިވާ ކޮންޓްރެކްޓުގެ ބާކީ އޮތް މުއްދަތަށް މުސާރައާއި އިނާޔަތާއި އަދި މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައިވާ ފަރާތް ދަށުވާ ކޮންޓްރެކްޓުގެ ބަދަލުން ހުރިފައިވާ އިތުރު މަސައްކަތުގެ އަގުގެ ގޮތުގައި 15000.00ރ (ފަނަރަހާސް ރުފިޔާ) އާއި ޕެންޝަން ފަންޑަށް ޖަމާކުރަންޖެހޭ ފައިސާގެ ބާކީ ޖަމާކުރުމަށް ހުރި ފައިސާ ޖަމާކޮށްދިނުމަށް އަމުރުކޮށްދިނުމަށާއި، ވަޒީފާ ދިން ފަރާތުން ދޫކުރި ލިޔުންތަކުގެ މައްޗާއި ވަޒީފާގެ މުސާރައިގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ބަދަލުގެ ދިރާސާކޮށް ފިޔަވައި ލިބެން އެދޭ ދިމާލުން ބަދަލު ފައިސާ ދިނުމަށް މައްސަލަ ޙައްޤުވާ ފަރާތުގެ މުސާރަ އަލުން އަމުރުކޮށްދިނުމަށެވެ.

## އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދާރީވާ ފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަތައް:

15. އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދާރީވާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުގެ ނުކުތާގެ ޖަވާބު ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާގެ ޖަވާބު ލިޔުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި އިންކާރުކުރުމުގެ ގޮތުގައި ވަރަށް ތަފްސީލުކޮށް ވާނީ ދައްކާފައިވެއެވެ. މިތަފްސީލުތަކާ ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅުމުގެ ތަފާތުގައި ހިމެނެން ބައެއްކަމަށްވާތީ، ދެފަރާތް ބަލައިގަތުމުގައި އެކަންކަން ބަޔާންކޮށްދީފައެވެ. މިގޮތުން؛

-15.1 އިސްތިއުނާފީ ފުރަތަމަ ނުކުތާގެ ޖަވާބުގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ހުކުމާއި އެއްގޮތަށް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ފައިސާ ދައްކާފައިވާތީ، މި ފައިސާ ހޯދުމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3852/Cv-C/2021 ޤަޟިއްޔާއިން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނިންމުމާއި އެއްގޮތަށް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ފައިސާ ދައްކާފައިވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި ހުކުމްކޮށްފައިވާކަމެވެ. އެހެންކަމުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް އިސްތިއުނާފު [illegible] މައްސަލައެއް [illegible]. މީގެ އިތުރުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible] ނުކުތާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible]، ސަބަބަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާ [illegible] [illegible] ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި [illegible] [illegible] ފައިސާ [illegible]، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފައިސާ [illegible]، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައިވާކަމެވެ.

-15.2 އިސްތިއުނާފީ ދެވަނަ އަދި ތިންވަނަ ނުކުތާގެ ޖަވާބުގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނިންމުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 20 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުވަނީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނިންމުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި ދެ ނުކުތާގައި [illegible] ޝަރީޢަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

## އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވާ ފަރާތުން އެދޭގޮތް:

16. އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވާ ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ ވޯޓަރޒް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 23/VTR/2020 މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ޞައްޙަ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ މުވާފަޤުވާގޮތަށް ކަނޑައެޅިފައިވާތީ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވާގޮތަށް ދެމެހެއްޓުމަށެވެ.

## ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް:

17. މިމައްސަލައާއި ގުޅިގެން ވޯޓަރޒް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު:23/VTR/2020 މައްސަލަ ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓާއި، އެ މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އަދި ސުލައިމާންގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި، އެނުކުތާތަކާއި ގުޅިގެން ދެފަރާތުން ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، މައްސަލައާއި ގުޅުންހުރި އެންމެހާ ލިޔެކިޔުންތައް ބަލައިގެން އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

## އިސްތިއުނާފުގެ ފުރަތަމަ ނުކުތާ:

### ބަދަލު ނަގައި ދިނުމުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފުވެފައިވާ ކަމަށް ބުނާ ނުކުތާ:

18. މިނުކުތާގައި އަދި ސުލައިމާންގެ ފަރާތުން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ބަޔާން ކުރަނީ އަދި ސުލައިމާންގެ ފަރާތުން ވޯޓަރުން ވަކި ކުރުމުގައި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމުގައި ނުވާކަމަށް ވޯޓަރޒް ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވާތީ، އެކަމުގެ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ނަގައިދީފައިވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފަށް ކަމަށެވެ. އެމާއްދާގައި ބަޔާން ކުރަނީ،

> [illegible] 43. (ނ) [illegible]
> [illegible]
> [illegible] ލިބިގެންވެއެވެ.

މިފަދައިންނެވެ.

19. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަކީ ބަދަލު ނަގައިދިނުމާއި ބަދަލުގެ މިންވަރާ ގުޅޭ އަމުރެއް ނޫނެވެ. އެމާއްދާގެ އަސާސަކީ އިދާރީ ގޮތުން އަޅާ ފިޔަވަޅެއްގެ ސަބަބުން މީހަކަށް ގެއްލުމެއް ލިބިއްޖެނަމަ، އޭގެ ސަބަބު ލިޔުމުން ދިނުމުގެ ޙައްޤު އެމީހަކަށް ލިބިގެންވާ ކަން ބަޔާންކޮށްދޭ އުސޫލެކެވެ.

20. ޤާނޫނު ނަންބަރު:2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 87 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާން ކުރަނީ؛

> "މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ އެހެންވެސް ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން، ޓްރައިބިއުނަލުން ބެލުމަށް، ކަނޑައެޅޭ
> މައްސަލައެއް ބަލައި، ޓްރައިބިއުނަލުން ހުށަހެޅިފައިވާ ޝަކުވާތަކާ އެމައްސަލައެއް ނިންމުމުގެ
> ހުރިހާ ކަމެއް ޓްރައިބިއުނަލުން ބެލޭނެއެވެ."

އަދި އެޤާނޫނުގެ 88 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާން ކުރަނީ؛

> " މި މާއްދާގެ (ހ)ގައިވާ ބާރުތަކުގެ ދަށުން ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނިންމުންތަކަކީ، އެންމެން
> އަމަލުކުރަންޖެހޭ އެންމެ ފަހުގެ ނިންމުންތަކެވެ."

މިފަދައިންނެވެ. ވީމާ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނިންމުންތަކަކީ މިއަދުގެ ގައުމީ އިދާރީ ފިޔަވަޅެއް ކަމުގައި ބަލަން ނުކުރެވޭނެއެވެ.

21. އެހެންކަމުން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ މިނިވަންކަން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވާ ގޮތުން އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، މިނުކުތާއާމެދު ބަލަން އިސްތިއުނާފުގެ ބަޔާނުގައި ޤާނޫނީ ނުކުތާއެއް ނެތެވެ.

22. މިނުކުތާ ތަޙްޤީޤުކުރުން ދެކުން އަކީ ސުވާލުވަނީ ބަޔާންކޮށްފައިވާ، އިސްތިއުނާފު ފޯމުގެ ހަތަރުވަނަ ދަރަޖާގެ ދެކުނުގައި ޢާއްމު އެއްބަސްވުމާއި ޚިލާފުވުމުގައި ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން، ބަދަލު ނަގައިދިނުމާގުޅޭ ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ކޮންޓްރެކްޓުގެ ޤާނޫނު)ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމަށެވެ. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާ ދިނަ މުސާރައިގައި 03 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ނަގައިދީ ކަމަށެވެ.

23. މިމައްސަލައިގައި ކޮންޓްރެކްޓް ޚިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން [illegible] ހުށަހެޅި މައްސަލައެއް ނޫނެވެ. މިއީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ވަޒީފާއިން އޭނާ ވަކިކޮށްފައިވާ ކަމަށް ބުނެ އަދި ސުލައިމާން ހުށަހެޅި މައްސަލައެކެވެ. އަދި ސުލައިމާން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮތްކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ޓްރައިބިއުނަލްގައި ސާބިތު ކޮށްފައިވެއެވެ. އެހެނަސް، ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމުމާ [illegible] އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމު ކުރެވިފައިވާކަމަށެވެ. [illegible] އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމު ކުރެވިފައިވާ ކަމަށް ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި އަދި ސުލައިމާންގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކޮށްފައިވެއެވެ. ވީމާ، [illegible] އަދުލުވެރިކަން [illegible] [illegible] މިކަމުން ބަލާފައެއް ނުވާނެއެވެ.

24. ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްލިކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ މައްސަލަތަކުގައި، ބަލަނީ ވަޒީފާ ދިން ފަރާތުން މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިއިރު [illegible] އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމު ކުރެވިތޯ [illegible] [illegible]. އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމު ކުރުމުގައި ނުކުރެވުނަސް ސާބިތުވާ ހާލަތުގައި، [illegible] އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމު ކުރެވިފައިނުވާނަމަ، [illegible] ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގައި ކުރަންޖެހޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[14]

25. ހުށަހެޅުމުން [illegible] އެނގޭ ގޮތުގައި، އަދި ސުލައިމާން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިއިރު، ލިބެމުންދިޔަ މަހު އުޖޫރައަކީ -/15,000ރ (ފަނަރަހާސް ރުފިޔާ) އެވެ. އަދި ސުލައިމާން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރީ އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުނުކޮށް ކަމަށްވާތީ، ޓްރައިބިއުނަލުން ބަލައި ނަގައިދިނުމުގައި އިސްތިޙްޤާޤުތަކަށް[15] މަހު އުޖޫރައިގެ 1/2 (ދެބައިކުޅަ އެއްބައި) އަށްވާ، -/7,500ރ (ހަތްހާސް ފަސްސަތޭކަ ރުފިޔާ) ނަގައި ދިނުމެވެ. ޓްރައިބިއުނަލުން ބަލައި ނަގައިދިނުމުގައި މިއިސްތިޙްޤާޤު ކުރި ގޮތުގެ ތެރެއިން [illegible] [illegible] އެކަން ބަލައި ކުރަންޖެހޭ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތެވެ.

---

[14] [illegible] ކޮމިޝަން ވ. [illegible] [illegible]، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2014/SC-A/27 ޤަޟިއްޔާ

[15] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މިއީ [illegible] [illegible].

## އިސްތިއުނާފުގެ ދެވަނަ ނުކުތާ:

## ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބުތައް:

26. މިނުކުތާގައި ބަޔާންކުރަނީ، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ހިޔަވަޅު އަޅައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި މައިގަނޑު ސަބަބަކީ 17 އޮގަސްޓް 2019 ދުވަހުގެ ރޭގަނޑު 8:00 ގެ "ނިއުސްރޫމް"ގެ ގަޑިގައި ޓީވީން ގެނެސްދިން "ކަސްޓަމަރުގެ މައުލޫމާތު" ހަދަން ކަމެކެވެ. ނަމަވެސް އިސްތިއުނާފު ކުރާ އަދި ސްޓާފުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބަކީ " ކަސްޓަމަރުން ދިމާވެފައިވާ ދިޔަނުގަސް ބާރަށުގެ ސަބަބުން" ކަމަށް އޮތުން ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރި ލިޔުމުގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވެއެވެ.[16] މިގޮތުން، އިސްތިއުނާފު ކުރާ އަދި ސްޓާފުން ބަޔާން ކުރާ ސަބަބާއި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ލިޔުމުގައި ބަޔާންކުރާ ސަބަބާއި ދެމެދު އެއް ކަމަށް ނުވެއެވެ.

27. ހުރަހެޅުން ދިއުންތަކަށް ބަލާއިރު، "ކަސްޓަމަރު މައުސަލަތަކާ" ހަދަން ހިއްސާކުރި ސަބަބުން، އެކަން ހިނގާދިޔަ ގޮތް ބަލަން ތަހުޤީޤެއް ކުރުމަށް އެބަ އޮތެވެ. އަދި ހަމަ އިސްތިއުނާފުކުރާ އަދި ސްޓާފުންގެ މައްސަލަ އަދާހި އެއް ހިޔަވަޅެއް، މަޝްވަރާގެ ޖަލްސާ ބަލަހައްޓަ ކޮށްފައިކަން ޝަކުވާ އިވުނުކަމަށެވެ. އެއީ، "ސީރިއަސް އެޖެންޓު" ގެ މަޢުލޫމާތު "ސީރިއަސް އެޖެންޓު އެސައިންމަންޓް" ގެ މަޢުލޫމާތު ބަދަލު ކުރުމެވެ. މިބަދަލުގެ ސަބަބުން އަދި ސްޓާފުންނަށް ދިމާވި އުނިކަމެއް ބަދަލުވެ ދައްކަވައިދިނެވެ.

28. މިގޮތުން، އަދި ސްޓާފުން ކާއި އެކަމާ ހިސާބުން ހާދިސާ ގެ ދުވަސް ހުށަހަޅާ IBC/SAGR/20/2014 ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމަށް ގެއްލުން ދިނުން ދެ އެއްބަސްވުމުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރެއެވެ. މާއްދާގައި އޮތް ގޮތުން، ކޮންޓްރެކްޓަށް ގެއްލުމާ ބެހޭ ގޮތުން، ޒާތީ މަސްލަހަތު ފަރާތްތަކުގެ ސްޓާފުއިން އޮޅުން " އެންކެސް 4 ކޮންޓްރެކްޓް ގެއްލުން ބަލާ" މިންވަރަކީ ކޮންޓްރެކްޓާ އެއްގޮތް ކަނޑުވުން، އޭގެ ފަރާތްތަކުގެ ދެމެދުގެ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ ބައެއް ކަމުގައި ވެގެންދާނެ ކަމަށް ބަޔާންކުރެއެވެ.

---

[16] ނަންބަރު: IBC-HR-TC-041-2019 (31 ޑިސެމްބަރު 2019) " ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަމުގެ ސިޓީ"

29. އަދި [illegible] "ސީނިއަރ އެޑްމިން ގްރޭޑް 8 " ގެ މަޤާމުގައި ހުރުމުގައި "ސީނިއަރ އެޑްމިން، އެސިސްޓަންޓް" ގެ މަޤާމަށް ބަދަލުކުރި ނަންބަރު:IBC/ANNEX4/010/2019 " އެނެކްސް4: ކޮންޓްރެކްޓް ގެންގުޅުން ބަދަލު" ގައި 22 ސެޕްޓެމްބަރު 2019 ގައި "ވަޒީފާ ބަދަލުކުރާ ފޯމު" ކަމުގައި އަދި [illegible] [illegible] ވެއެވެ. އަދި "ވަޒީފާ ދޭ ފޯމު" ކަމުގައި އައިލަންޑް ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ކޮމްޕެނީގެ ފަރާތުން ސޮއި [illegible]ވެއެވެ. ވީމާ، މަގާމު ބަދަލުކުރި ލިޔުމަކީ ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި އޮތް ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ ބަދަލެއް. [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ވީމާ، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުފެނެއެވެ.

30. ވީމާ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަދަލު ގެނެސް އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

31. ވީމާ، [illegible] 20 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނިންމީމެވެ.

## އިސްތިއުނާފު ތިންވަނަ ނުކުތާ:

### ވަޒީފާ އެއްބަސްވުމުގައި ނުހިމެނޭ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރުވި ކަމަށް ބުނާ ނުކުތާ:

32.އަލީ ސުލައިމާން އާއި އައިލެންޑް ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ކޮމްޕެނީ އާ ދެމެދު އޮތް IBC/SAGR/20/2014 ވަޒީފާ އެއްބަސްވުމުގެ ޖޮބް ޑިސްކްރިޕްޝަނުގައި، އަލީ ސުލައިމާން ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތައް ބަޔާންކޮށް ދީފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައިވޭ. "މިވަޒީފާ އެއްބަސްވުމާއެކު ހުށަހަޅާ ޖޮބް ޑިސްކްރިޕްޝަނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، ވަޒީފާގައި ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތަކާއި އަދި ކުރަންޖެހޭ ޒިންމާތަކާއި އަދާކުރަންޖެހޭ ވާޖިބުތައް އަދާކުރަމުން ގެންދަންވާނެއެވެ." ނަމަވެސް މިމާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ "އެންކަރިންގ" ހުށަހެޅުން ހިމެނިފައިވާ ކަމެއް ނެތެވެ.

33. ނަމަވެސް އަލީ ސުލައިމާން އަށް ދޫކޮށްފައިވާ ވޮއިސް އޮފް މޯލްޑިވްސްގެ ލިޔުމެއް ކަމަށްވާ ސެޓްފިކެޓްގައި އެ މަސައްކަތްތައް ހިމެނިފައިވާ ކަމަށް ފެނެއެވެ. މިގޮތުން، އަލީ ސުލައިމާން ސީނިއަރ އެޑިޓަރ އެސައިންމަންޓްގެ މަޤާމުގައި އަދާކުރި ކަމަށް ބަޔާންކޮށް 15 ޑިސެމްބަރ 2019 ގައި ދޫކޮށްފައިވާ ލިޔުމުގައިވާ ނަންބަރު:RefNo:VTV-HR-RL-206-2019 ސިޓީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ؛

"As a Senior Editor, Assignment, Sulaiman's main responsibilities includes;

- Write and develop Local news stories for television.
- Write Local material for news scripts, bulletins, links and text while maintaining professional journalistic standards; adhering to policy and legal and contractual guidelines applicable
- Prepare and present News bulletins, including assessing incoming copy and sub-editing news.
- Gather and prepare audio and video material for use on any service; video shooting and editing.
- Editing and publishing Local news articles written by journalists.
- Anchor Dhivehi news bulletins, Live Coverage's.

This Certificate is issued upon Mr.Sulaiman's request, for any purpose that may serve him best"

މިހެންނެވެ.

34.މީގެ އިތުރުން، އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތުން ހުށަހެޅި ޑޮކިއުމެންޓް 7(ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ އަދި ސުލައިމާން [illegible] [illegible] "[illegible]" [illegible] [illegible]، އަދި ސުލައިމާން [illegible] [illegible] "ސީނިއަރ އެޑިޓަރ" އެއްގެ ގޮތުގައިކަން އެނގެއެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] "ސީނިއަރ އެޑިޓަރ-އިން-[illegible]" ގައި [illegible] [illegible] އެނގެއެވެ. މި [illegible] އަދި ސުލައިމާންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛

> “Main Function:
> Providing editorial leadership and guidance and establising a clear, video newsgathering and reporting policy, and communicating that policy consistently, through interaction with the news staff and volunteers and as a role model.
> Duties:
> Developing and producing local news, feartures and commentary to complement the Station’s other public affairs”

މިފަދައިންނެވެ.

35.އަދި ސުލައިމާން ބަޔާންކުރާ އިތުރު މަސައްކަތްތައް [illegible] [illegible] [illegible] އެނގެން އޮތެވެ؛

35.1 ޓީ-ވީ-އެމްގެ އެޑިޓޯރިއަލް ޕޮލިސީ ([illegible] [illegible])

35.2 ޓީ-ވީ-އެމްގެ އެޑިޓޯރިއަލް ޕޮލިސީ އާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible])

35.3 ޓީ-ވީ-އެމްގެ [illegible] [illegible] [illegible] ( [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible])

މި [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، 21 އޮގަސްޓް 2019 ގައެވެ. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

36.[illegible] އަދި ސުލައިމާން އާއި [illegible]، [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] އެޑިޓޯރިއަލް ޕޮލިސީއާއި [illegible]، ޓީ-ވީ-އެމްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، "..[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި ސުލައިމާން[illegible] އަދި ސުލައިމާންގެ [illegible] [illegible]..." [illegible] [illegible].

37. ނަމަވެސް، މިމަސައްކަތްތަކުގައި އަދި ސުވާލުތަކުގައި ބަޔާނު ކުރެވުނި ކޮން އުސޫލުން ކަމެއް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށް ނުދެއްވައެވެ. އަދި، މަޤާމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ބަޔާނު ކުރި މަސައްކަތްތަކުގެ ނަމޫނާ ކުރިން ހުށަހަޅައި ގްރޭޑް 8 ގެ މަޤާމުން ސީނިއަރ އޮފިސަރ – އެސިސްޓަންޓްގެ މަޤާމަށް ބަދަލުކުރުމަށް ބަޔާނު ކުރެވުނު "އެސިސްޓަންޓް ޑިރެކްޓަރ"ގެ ޖޮބް ޑިސްކްރިޕްޝަން އަދި މިޒާޖުގެ ސާފުކަން ނެތް ދެއެވެ. ހަމަހަމަކަމާއި އިންސާފުވެރިކަމާ ޚިލާފުވާ ގޮތަކަށް ކަމެއް ކުރެވުނު ކަމަށް ނުވަތަ މިއިންސާފު ވެރިކަމާ ގުޅިގެން ބަޔާނު ކުރި ސުވާލުތަކާއި އަދި ސުވާލުތަކުގެ މަޤާމުގެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަމަށް ނުކުރެވޭނެވެ. އަދި ސުވާލުތަކުގެ ބަޔާނު ކުރި ބަޔާނު މަސައްކަތް އަދި ސުވާލުތަކުގެ ކުރިން ބައްދަލުކޮށް އަދި ސުވާލުތަކުގެ ވަޒީފާ ކުރަމުންދިޔަ ކުރިން ބޭނުންކުރި އިދާރާ ގުޅިގެން ހުށަހެޅި ކަރުދާސް ތަކުގައި ބަޔާނުކޮށްފައިވާ ގޮތުން ގޮތަކަށް ކުރުމަށް އިސްތިއުނާފުކުރި އެނގެން ދެއެވެ.

38. ވީމާ، މިމަސައްކަތްތަކުގައި އަދި ސުވާލުތަކުން ވަޒީފާ ކުރަމުން ސާބިތު ކުރެވިފައިވާ އެއްޗަކީ އަދި ސުވާލުތަކުގެ ވަޒީފާ މަސްއޫލިއްޔަތު ޙަވާލުކުރެވުނު ކަރުދާސްތަކުން ނުކުރެވޭނެ އެއްޗެކެވެ. އެކަމަށް ވަކި އުޞޫލެއް ކަނޑައެޅިފައި އޮތަކަސް ތަޢުލީމީ ކަރުދާސްތައް ކުރަމުންދިޔަ ގޮތަށްވުރެ އަދި މިފަދަ އުޞޫލެއް ނިންމާފައި އަދި ސުވާލުތަކުގެ ގޮތް އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ފާހަގަ ވަޒީފާ އަންގަބޭން ނަމަވެސް ބަދަލުކުރުމުގެ އެނގޭ ނުވާތީ ކަމަށް ބުނެ، ޖުޑީޝަލް ނިންމުން ނިންމި ޤާނޫނު އެއްގޮތް ކަމަށް ބުނަމުން ނުވާތީއެވެ. އެހެނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 15 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ވަޒީފާ ބަޔާނަކީ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްބަސްވުމެއްގެ ކަރުދާހެކެވެ. އިތުރުން، އެއްބަސްވުމުގައި ވަޒީފާގައި އެއްބަސްވެވިފައިވާ ކަރުދާސްތަކުގައި ބަޔާންކުރަނީ ބަޔާނުކޮށްފައެވެ. އަދި އެއްބަސްވުމެއް ވަޒީފާ ވަޒީފާ މަސައްކަތް ވަޒީފާ ބަޔާނު ކުރެވޭ ކަމަށް ބުނެފައި ކަމުގެ އެއްބަސްވުމެއް މަސައްކަތްތަކަށް ނުކުރެވުނެވެ.

39. ބަޔާންވެދިޔަ ތިން މަސައްކަތަކީ އަދި ސުލައިމާން ލަފާކުރައި ދަރުމަވަން ކުރީގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ކަމަށް ބަލަންޖެހޭ އެކަށީގެންވާ ހަމައަށް ފެންނަކަން ނެތެވެ. މިއާމެދު ފެންނަން އޮތީ، އަދި ސުލައިމާންގެ "3 މަސައްކަތާއިގުޅޭ ގޮތުން" އެޑް.އޮން ގެ އެސްޓިމޭޓުގެ ތެރެއިން އަދަދު ކުރިޔަށް ގެންދާ ގޮތް ތިން އެޑިޝަނަލް ދެއްވުމަށް ދަންނަވާކަމަށް" ބުނެ، އެމަސައްކަތް އަދި ސުލައިމާނާ ދެމެދުކުރި ކޮންސްޓްރަކްޝަން މުޤާވަލާތު ތެރެއިން ފޮނުވާފައިވާ އިންވޮއިސް އެކަށް. އެ ވުޖޫދުގައި ނުވޭ، " އެޑިޝަނަލް ފޯމު އަދި ސުޕަވިޝަން ފީ ޑްރޯއިން ގެ މަސައްކަތަށް އެއްވެސް ބޭސް އަޚިރަށް - ރިސާޗް ވޯކިން ފަދަ ބޭސް ކަނޑައަޅައި ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ޑިޒައިން/އާކިޓެކްޗަރ ރިވިޝަން ވަސީލަތްތައް ބަހައްޓައި ދެއްވުން" އެއީ ކަމަށެވެ. ނަމަވެސް އެގޮތުގެ ބަޔަކު ދިން ލަފައެއް ފެންނާކަށް ނެތެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފު ކުރިފަރާތުން ޖަވާބުދާރީވާ ފަރާތާއި މިކަމާގުޅޭ މިނަނުން ސާފުކޮށްދީފައެއް ނެތެވެ. މިކަމުން އެނގެނީ ކަމަކީ، އަދި ސުލައިމާން ފަށާ މި މަސައްކަތް ކުރުމަށްފަހު، އާންމު މަސްދުވަސް ހަމަވުމަށްފަހު ކުރިއަށް ގެންގޮސް މަސައްކަތްތަކުގެ ބިލްތަކެވެ. އަދި އެކަމަށް އެއްބަސްވި ދަފުތަރު ބަލައި ފެނިފައެވެ.

40. މި ނުކުތާގައި ބަޔާންކުރި ތިން މަސައްކަތަކީ އަދި ސުލައިމާނާ ދެމެދުކުރިއިރު، ބޭނުން އެނގޭ ހިސާބުން ބަލާއިރު ނުކުތާތަކުން އެކަށީގެން ހުށަހެޅުން އިސްބާތުކުރުން ފެންނަން ނެތެވެ. މިހާލަތުގައި، އަދި ސުލައިމާން މިމަސައްކަތުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ގޮތުގައި ނަގައިދިނުމަށް އެދިފައިވާ -/15,000ރ (ފަނަރަހާސް ރުފިޔާ) އަދި މިމަސައްކަތާއި ބެހޭގޮތުން ބޭނުމީ އެއްބަސްވުމެއް ކަމަށް ބަލަންޖެހޭ އިންސާފުގެ ނަގައިދިނުމަށް ކަމަށް ދަޢުވާ ކުރެވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، މިހެން މަސައްކަތަކީ އެއްބަސްވެ މަސައްކަތްކުރުމަކަށް ނުވާނެއެވެ.

## ޙުކުމް ކުރެވުނު ގޮތް:

41. އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކާއި ގުޅިގެން ދެއްކި ވާހަކަތަކުގައި، މިމައްސަލައިގެ ތެރެއިން ޖުޑީޝަލް ނިންމައިދިނުމަށް އެދިފައިވާ ބައެއް ކަންކަން ފާހަގަ ކުރެވިއްޖެއެވެ.

އެގޮތުން؛

41.1 ވަޒީފާ އަދާކުރިއިރު ކުރިމަތިވި ނަފްސާނީ އަދި މާލީ ގެއްލުންތަކުގެ ބަދަލު.

41.2 ވަޒީފާގައި އުޅުމުން ބޭނުންކުރުން ނުވި ޗުއްޓީ ދުވަސްތަކުގައި އެލަވަންސްތަކަށް ކަމަށް ބުނާ ބުނުން.

41.3 ޕެންޝަން ފަންޑަށް ފައިސާ ޖަމާކުރުމުގައި އުނިކުރުވުން.

ހިމެނެއެވެ.

42.ވަޒީފާ އަދާކުރިއިރު، ކުރިމަތިވި ނަފްސާނީ އަދި މާލީ ގެއްލުންތަކަށްޓަކައި ބުނާ އެދި ސިވިލްކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުން ދަޢުވާލިޔުމާ ވަރަކަށްކަމަކީ މުވައްޒަފުގެ އިދާރީ ގޮތުން އެބި ހިއްވަރު ބަޔާނާއި ގުޅުވައިގެން ދަޢުވާލިޔުމާ ވަރަކަށްއޮންނަ ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފު ޝަރީޢަތް ކުރެއްވުމުގެ ޓްރައިބިއުނަލް ކުރެއްވުމުގެ ގޮތުން ގޮތުގައި ދަޢުވާ ކުރެއްވި ބަޔާނާ ކަމުގެ ބަޔާން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

## މާލީގޮތުން ލިބުނު ގެއްލުން.

43.މާލީ ގޮތުން ލިބުނު ގެއްލުންތަކަށް ބަދަލު ކުރަނީ އަދި ސިވިލްކޯޓުގެ މަޤާމު ދަންނަވާލުމުގެ ސަބަބަކުން ލިބުނު ކަމަށް ބަދަލު ކުރާ މާލީ ގެއްލުން ތަކާކާ. ކުރިން ބަދަލު ކުރިފަދައިން މިފަދަ ދަންނަވާލުމަށްފަހު ދުޝަރީޢަތުގެ ދޭތެރޭ ޢުޤޫ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތުގެ ތަރައްޤީކަން ކުރިން ބަޔާން ކުރެވިއްޖެއެވެ. މިފާ މާލީގޮތުން ކުރިން ލިބުނުކަމުގެ ބައެއް އިޙްތިރާމްތައް އުޅުވާލަ އުޅަނދުގައި ގޮތުގެ ފުރިހަމަ ބަޔާންތަކެއް ކަމަށްވާތީ، އެކަމުގެ ސަބަބުން ކުރިން ލިބުނު ގޮތަށް މާލީ އިޙްތިރާމްތައް ލިބުނު ކަމުގެ ބަދަލު ނުލިބެއެވެ. ލިބި، މިކަމުގެ ސަބަބުން ކުރިން ލިބުނުގޮތަށް މާލީ އިޙްތިރާމް ނުލިބުން ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ދެއްކުން އެއްބަސްވުން ނަގައިދިނުމަށް ބަޔާންކޮށް ކަމަށް ނުވެއެވެ. އެހެން ޤާނޫނީ ގޮތުގެ މަސައްކަތް ވަޒީފާއަށް ފަހު ވަކިކުރުމާ ވައްޒަފު ކުރިކަން ނުވާނެއެވެ.

## ނަފްސާނީ ގޮތުން ލިބުނު ގެއްލުން:

44.ޤާނޫނު ނަންބަރު:2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 75 ވަނަ މާއްދާގައި މަސައްކަތުކުރާ މުވައްޒަފުންގެ ސިއްޙަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އަޅަންޖެހޭނެކަމަށް ބަޔާން ކުރެއެވެ.

45.ޢަލީ ސުލައިމާން ޓްރައިބިއުނަލް [illegible] މަސައްކަތުގައި، މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ބަޔާން ކުރަނީ، އެއީ އަދާކުރަމުންދިޔަ މަޤާމުގެ މަސައްކަތާއި އެކަށީގެންނުވާ ގޮތުން ފިކުރުބާރުވުން (stress) ޖެހޭ ކަންތައްތަކާއި ވަޒީފާގެ [illegible] ކުރިމަތިލާންޖެހުން ކަމަށެވެ. އެއީ އިސްތިއުފާދިނުމަށް [illegible] [illegible] ކަމަށް ބަޔާން ކުރެއެވެ. މިކަމާއި ގުޅިގެން [illegible] [illegible] ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] ކުރެއެވެ.

46.އެއީ މައްސަލާ [illegible] [illegible] ކަމަށް އިސްތިއުފާ [illegible] ގޮތުން ބިނާކޮށްފައިވާތީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 75 ވަނަ މާއްދާއިން ވަޒީފާ އަދާކުރާ ތަނުގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުންގެ ސިއްޙަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އަޅަންޖެހޭ ކަމަށް ބަޔާން ކުރާތީ، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގައި މުވައްޒަފުންގެ ސިއްޙަތާއި ރައްކާތެރިކަން ދަމަހައްޓަންޖެހޭ ޤާނޫނީ ވާޖިބެއް (legal duty of care) ޤާނޫނުން އުފައްދައެވެ.

47.ވީމާ، ޢަލީ ސުލައިމާނަށް ވަޒީފާދިން [illegible] [illegible] ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] ފަރާތުން، ވަޒީފާ [illegible] [illegible] ކުރިކަމެއް، (commission) ސިއްޙަތަށް މުވައްޒަފުގެ ސަބަބުން ގެ (omission) ކަމެއް ނުކުރުމުގެ ނުވަތަ ނަފްސާނީ [illegible] ގެއްލުން ލިބިދާނެކަން ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އެކަން ކުރި ނުވަތަ ނުކުރި

ދުއްވާލި ފަރާތާއި އަދި ބަހެއް ޙަރަކާތުގައި ބައިވެރި ގޮތުން (vicarious) ވަކާލާތުން ޒިންމާ ވާނީ ގޮތުން ޖަވާބުދާރީ ކުރެވޭނެއެވެ.

48. ފިކުރު ބާބުގެ ނުވަތަ ފިކުރު ގިނަފަހަރަކު އާދާ ބައެއް ކަމަކީ ކަމަށް ނުބެލިދާނެކަމެވެ، އެކަމުގެ ނަތީޖާއެއް ގޮތުން މުޤައްރަރުވާ ޝަރުޢީ ޙުކުމް ނުކުމެދާނެ ދިވެހި ޤާނޫނުތަކުން ނޯޓިސްކޮށް ކަމަށް ވުމުގެ ސަބަބުން އޭނާއަށް ކަމަށް ނުކުތް ކަމެއް ސާބިތު ނުވެއެވެ. މިގޮތުން ވަކިވާ ފަރާތުން މުޤައްރަރުވާ ކުރިއަށް އޮތް މިނިވަންކަމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ފާހަގަކުރަން ޖެހިލުން ކޮށްފައިވާ މުޤައްރަރުވާ ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ނަތީޖާއަށް ފޯރާނޭ، މިފަދަ ފިކުރު ބާބުގެ ނަތީޖާ މުޤައްރަރުގެ ކުރިމަތިލާނެ ކަމަށް އެކަށީގެންވާ ހަމައެކަނި ބަލައިގެން ވެސް ކުރެވޭނެއެވެ.

49. މިމައްސަލައިގައި އަދި ސާބިތުވާނަމަ ނަފްސާނީ ގޮތުން ގެއްލުން ލިބުނު ކަމަށް ބަލަން ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި؛

49.1 އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ގެނައި ކައުންސެލިންގް، މެޑިކަލް ރިޕޯޓުގައި މުޤައްރަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ވަރަށް ހާލަތު ކަމަށް، އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތް ރިސެޕްޝަނިސްޓް ކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރި މަސައްކަތްތަކުގައި ޖެހި ގޮތުން ދިޔަކަމުން.

49.2 އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތް ރިސެޕްޝަނިސްޓް ކަމުގެ ވަޒީފާ އިއްތިފާޤު ކުރުމުގެ މުސާރަ ވަކިވުމުން ކުރީގެ އިންޖީނު ދިރުމުގައި އެކަށީގެން ނުވާ ވަރަށް ވުޒާރަތުން ސަރުކާރުގައި އެހެން ކުރަމުން ކުރައް ދިރާސާކޮށް ބޮޑު ވަގުތު ނުދީ މުސާރަ -/9،000ރ (ނުވަހާސް ރުފިޔާ) އެކު ދިނުމަށް އެދުން ބޭނުން ނުވުމަށް، ދުރު ބޭނުން.

49.3 އަދި މުޤައްރަރުކުރަމުން ދިޔަ ދިރާސާ ނުވާއިރު، ވ-ޑިލީގެ އެޓޯރނީ ޖެނެރަލް، ވ-ޑިލީގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ބަރޯސާވާ ސާޓިފިކެޓް އަދި ވ-ޑިލީގެ ދުވަހުގެ ރޭގާ އެޓޯރނީ ޖެނެރަލް ސާޓިފިކެޓު ދިނުމަށް އަދި ކުރުމަށް އޮތް ރާއްޖެތެރޭގެ ހޯދުމެއް ބޭނުން ކުރާ ކުރަމުން އޮތްތަން ދިނުމަށް ދިވެހި އެންމެ މުއައްސަސާއަށް ކުރަން ކުރުން.

49.4 އަދި ސާބިތުވާ މަޤާމު ދޫކޮށް ދިނީ ކަނޑައަޅާ މުސާރައިގެ ގޮތުގައި ރ ދަޢުވާގެ ސަބަބުން ކަމަށްވާއިރު، އިސްތިއުނާފުކުރައްވާގެ 50 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތު ކުރިއަށްދާއިރު ދަރިއަކު ކުރުމަށް، މަސައްކަތް ކުރަން ގޮތުން މަސައްކަތް ކުރުމަށް، މަސައްކަތް ކުރުމުން ދިރިއުޅުމުން މަސައްކަތް ކުރެވޭ ކަމުން.

49.5 އަދި ސާބިތުވުމުގެ މަޤާމު ބަދަލު ކުރުމުން މަސައްކަތްކުރަން ދިރިއުޅުން އަހަރީ ޝަރީޢަތް އެދި ކުރުމުން، ޝަރީޢަތް ދިނުމަށް ކަމަށް ކުރުން.

49.6 އަލީ ސުލައިމާން އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާއިން ލިބޭ މުސާރައިގެ [illegible] [illegible] ނިމެނީއެވެ.

50. އަލީ ސުލައިމާން [illegible] ނުރަނގަޅު [illegible] [illegible] ނަފްސާނީ ގޮތުން އަލީ ސުލައިމާން [illegible]

51. އުސޫލީ ގޮތުން ބަލާއިރު، [illegible] މުވައްޒަފުގެ ޒިންމާއެކެވެ. އަދި އެއީ މަސައްކަތުގެ މާހައުލުން ދިމާވާ ކަމެއްގެ ސަބަބުން އުފެދޭ ގެއްލުމެއް [illegible] (reasonably foreseeable) ކަމަށް [illegible] [illegible]

52. [illegible] (work-related) ނުވަތަ ވަޒީފާ [illegible] (working condition) ގުޅިގެން އަލީ ސުލައިމާނަށް ކުރިމަތިވި ކަންތައްތައް ސާބިތު ނުވެއެވެ. ވީމާ، ނަފްސާނީ ގޮތުން އަލީ ސުލައިމާނަށް

ގެއްލުންލިބުނުކަމަށް ބުނާ ބުނުން ސާބިތުކުރުމުގެ ހުރި ހުރަހަކާއި ނެތްކަން އެކަމަށް ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ނަގައިދޭން ނުދެވޭނެއެވެ.

## ވަޒީފާގައި އުޅެމުން ނެގި ލޯން:

53. އަދި ސުލައިމާން ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްއިން ނެގިކަމަށް ބަޔާންކުރާ [illegible] [illegible] ލޯނަކީ އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ވަޒީފާގައި އުޅެމުން ނެގި ލޯނެކެވެ. ނަމަވެސް އެލޯނަކީ އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް ޒިންމާވާ ގޮތަށް ނުވަތަ ޟާމިނު ގޮތަށް ނެގި ލޯނެއް ނޫނެވެ. އަދި، އެލޯން ދެއްކުމަށް [illegible] ކަމަށް ބުނެ އަދި ސުލައިމާން [illegible] [illegible] [illegible] ނޫނެވެ. އަދި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނޫނެވެ.

## ޕެންޝަން ފަންޑާއި ގުޅޭ:

54. އަދި ސުލައިމާން އާއި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތާއި ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގައި އަދި ސުލައިމާނަށް ދޭ އުޖޫރަ ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި [illegible] [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] -/7,000ރ (ހަތްހާސް ރުފިޔާ) އެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] -/7,500ރ (ހަތްހާސް ފަސްސަތޭކަ ރުފިޔާ) ކަމަށް [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ޕެންޝަނާބެހޭ ޤާނޫނު) 7% (ހަތް އިންސައްތަ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޕެންޝަން [illegible] [illegible].[17] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޕެންޝަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

---

[17] ޤާނޫނު ނަންބަރު:8/2009 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަނާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 14 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި

55. މިނުކުތާގައި އަލީ ސުލައިމާން ބަޔާންކޮށްދިން [illegible] ބެލެވެނީ އޭނާއަށް ލިބޭ އުޖޫރައިން 7% ޕެންޝަނަށް [illegible] ކަމަށެވެ. މިއީ [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނާއި އެއްގޮތް ވާހަކައެއް ނޫނެވެ. މީގެ އިތުރުން، އަލީ ސުލައިމާނަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޕެންޝަނަށް [illegible] ކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] ކުރެއެވެ. ނަމަވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؟ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

### ނިންމުން:

56. ބަޔާންކޮށްދިޔަ [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 23/VTR/2020 މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމުން އަލީ ސުލައިމާންގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

## ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދުގެ ހުކުމް

57. މިމައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒްގެ ރައުޔަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަމެވެ.

## ފަނޑިޔާރު ހަސަން [illegible] ހުކުމް

58. މިމައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒްގެ ރައުޔަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަމެވެ.

## އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު [illegible]

59. މި ޤަޟިއްޔާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ހުކުމް ކުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ ހައްޤު މައްސަލައިގެ ޚަޞްމުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެގޮތުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން މި ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމް ކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހެވެ.[18] އަދި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[19] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[20]

---

[18] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (ސިވިލް އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[19] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (ސިވިލް އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[20] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (ސިވިލް އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)

- **ހުކުމް:**

ދެންފަހެ، ބަޔާންވެ ދިޔަ ސަބަބުތައް އެނގެން ހުރުމުން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 23/VTR/2020 މައްސަލަ ނިންމުމަށް ޤާއިމު ކުރުމާއެކު، އަދި ސުލައިމާން [illegible] އިސްތިއުނާފު ހައްޤުވާ ފަރާތުން ކޮށްފައިވާ ވަޒީފާގެ ބަޔާނުގައި ނުހިމެނޭ [illegible] [illegible] [illegible] ބަޔާންކުރި [illegible] މަސައްކަތް [illegible] [illegible] ކުރުވިކަން ސާބިތުވާތީ، އެމަސައްކަތްތަކުގެ [illegible] ގޮތުގައި 15،000/-ރ (ފަނަރަހާސް ރުފިޔާ) އަދި ސުލައިމާންއަށް އިސްތިއުނާފު ހައްޤުވާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފެށިގެން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް އެންގުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މިމައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާގުން ކަނޑައަޅައި ހުކުމްކުރީމެވެ.

މިމައްސަލަ ބެލި [illegible] [illegible]:

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒު (ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން [illegible]